

Språkstörning/DLD och språklig tillgänglighet i skolan

Anna Eva Hallin, Ph.D., leg. logoped

www.sprakforskning.se

SPRÅKFORSKNING.SE

1

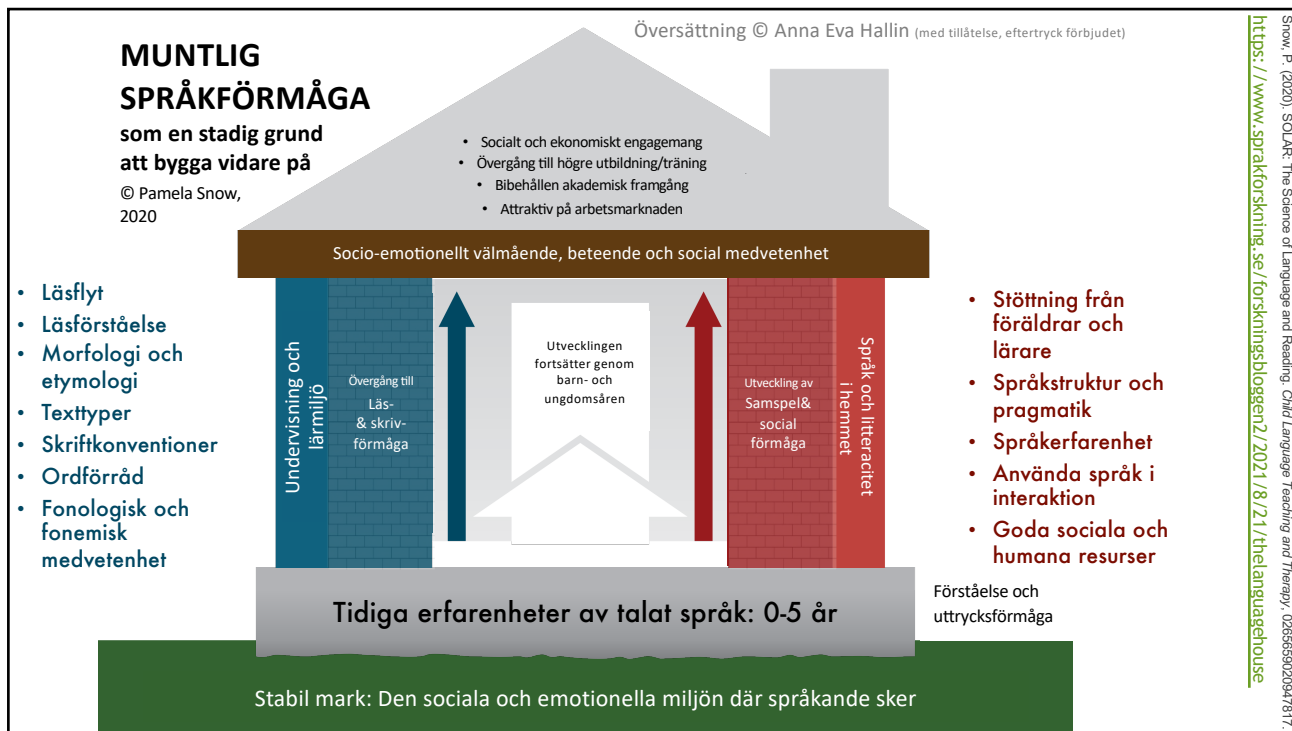
Idag

- ▶ Språk och språklig sårbarhet
- ▶ Vad är språkstörning/DLD?
- ▶ (Tidig) upptäckt och insatser
- ▶ Språklig tillgänglighet - elevexempel

+ era frågor och funderingar

SPRÅKFORSKNING.SE

2

3

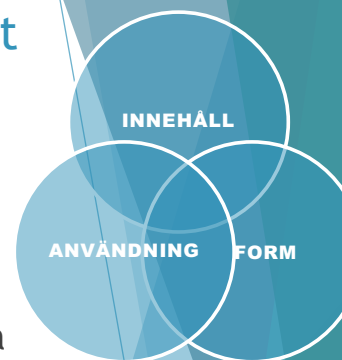

4

Språkliga krav i och utanför klassrummet

(Lahey, 1988; Nippold, 2016)

- ▶ Nyanser och ”finlir” i språket blir viktigare och viktigare, i och utanför klassrummet!
- ▶ Språkliga förmågor vanliga läraktiviteter: t.ex. beskriva/berätta/reflektera/argumentera/resonera
 - ▶ Stora samtidiga krav på form-innehåll-användning + exekutiva funktioner och goda strategier!
 - ▶ Läsa/skriva ställer särskilt stora förväntningar

SPRÅKFORSKNING.SE

5

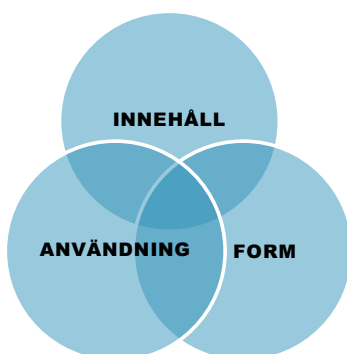
Språklig sårbarhet: när förutsättningar + stöd inte räcker till för att möta krav/förväntningar

(Bruce, m.fl., 2024, Bruce, 2020)

Förutsättningar

Varierar mellan individer

Förändras med utveckling och nya kunskaper

Krav/förväntningar

Bearbeta (förstå/använda) vardagsspråk, skolspråk och ämnesspråk i många olika sammanhang

Muntligt och skriftligt

Goda exekutiva funktioner och strategier

Ökar genom skolåren

SPRÅKFORSKNING.SE

6

Elever som har förhöjd risk att hamna i språklig sårbarhet

- Språkstörning (DLD): svårigheter med språkets form
- Talstörning: svårigheter med uttal (en del av form)
- Dyslexi: svårigheter med modaliteten skrift
- ADHD: svårigheter med exekutiva funktioner
- Autism: svårigheter med språkets användning
- Stamning: talflytsstörning
- Selektiv mutism: "talångest"

+elever med svenska som L2

INNEHÅLL

ANVÄNDNING FORM

+ Exekutiva funktioner + Modalitet

+hög samförekomst!

SPRÅKFORSKNING.SE

© Anna Eva Hallin, Ph.D.

7

Översättning © Anna Eva Hallin (med tillåtelse, eftertryck förbjudet)

MUNTLLIG SPRÅKFÖRMÅGA som en stadig grund att bygga vidare på

© Pamela Snow, 2020

- Läsflyt
- Läsförståelse
- Morfologi och etymologi
- Texttyper
- Skriftkonventioner
- Ordförråd
- Fonologisk och fonemisk medvetenhet

- Socialt och ekonomiskt engagemang
- Övergång till högre utbildning/träning
- Bibehållen akademisk framgång
- Attraktiv på arbetsmarknaden

Socio-emotionellt välmående, beteende och social medvetenhet

Utvecklingen fortsätter genom barn- och ungdomsåren

Utveckling av Samspel & social förmåga

Språk och litteracitet i hemmet

Övergång till Läs- & skriv-förmåga

Undervisning och lärmiljö

Tidiga erfarenheter av talat språk: 0-5 år

Stabil mark: Den sociala och emotionella miljön där språkutveckling sker

Förståelse och uttrycksförmåga

Vad händer om grundförutsättningarna är nedsatta?
 Vad händer om väggarna blir instabila?
 Hur kan vi tillsammans förebygga ett skevt språkhus?

8

9

Språkstörning - Developmental Language Disorder - DLD

Bishop et al. (2016; 2017): CATALISE

Språkstörning samförekommande med X (t.ex. autism, IF) (LD associated with)

- DLD är en medfödd funktionsnedsättning
- DLD finns alltid på personens samtliga språk
- DLD hörs inte på talet
- Personer med DLD kan ha både lägre/högre IQ

Kunskapsguiden.se:
"Internationell samsyn om språkstörning"

© Anna Eva Hallin, Ph.D.

10

<https://www.sprakforskning.se/forskningsbloggen2/2019/2/10/underdiagnoser>

Finns olika sorters språkstörning?

ICD-10 diagnoskodsystem *(kommer uppdateras!!)*

- ▶ **Fonologisk språkstörning (= en talstörning)**

- ▶ **Generell språkstörning:** svårigheter med både förståelse och uttryck
- ▶ **Expressiv språkstörning:** främst svårighet med uttrycksförmåga
- ▶ **Pragmatisk språkstörning** (viktigt att utesluta autism)

- ▶ **Ännu fler undergrupper finns i ICD-10, men forskning och klinik går mot FÄRRE undergrupper!**
(t.ex. Lancaster & Caramata, 2019. Se också ICD-11 och DSM-5)

"Grav"
språk-
störning?
(1-2%)

© Anna Eva Hallin, Ph.D.

SPRÅKFORSKNING.SE

11

Hur kan DLD "se" ut?

- ▶ Uppmärksamma elever i lågstadiet som
 - ▶ har svårt att sammanhängande och förståeligt berätta
 - ▶ gör fler grammatiska fel i tal än jämnåriga
 - ▶ har svårt att följa längre instruktioner
 - ▶ har stora brister i ordförrådet eller tydliga ordåtkomstsvårigheter
 - ▶ pratar mycket men anpassar sig inte till lyssnaren
 - ▶ har svårigheter med socialt samspel och lek
 - ▶ fortfarande har svårigheter med uttal (utöver r/s)
 - ▶ har långsam läs- och skrivutveckling

Språkstörning ser olika ut hos olika personer! Om svårigheterna påverkar elevens vardag och / eller inlärning kan det vara motiverat med logopedkontakt.

Språkstörning och
flerspråkighet?

Ta hjälp av
modersmåls lärare!

SPRÅKFORSKNING.SE

12

Hur kan DLD “se” ut?

► För äldre elever tillkommer

- nedsatt läsförståelse och svårt att uttrycka sig skriftligt
- svårigheter att uttrycka tankar begripligt och med röd tråd, t.ex. i berättande eller argumenterande
- svårt att ställa specifika frågor
- svårigheter med bildliga uttryck och vitsar, ironi, sådant som är “mellan raderna”

Dessa elever beskriver också ofta själva att de “glömmer” mycket, de är ofta väldigt trötta, och har svårt att koncentrera sig...

→ Svårigheterna “syns” ibland endast när de språkliga kraven ökar!

Språkstörning och flerspråkighet?

Ta hjälp av modersmållärare!

SPRÅKFORSKNING.SE

13

Läsförståelsesvårigheter, språkstörning/DLD och dyslexi

The Reading Rope: Scarborough (2001)
The Simple View of Reading: Gough & Tunmer (1986), Hoover & Gough (1990)

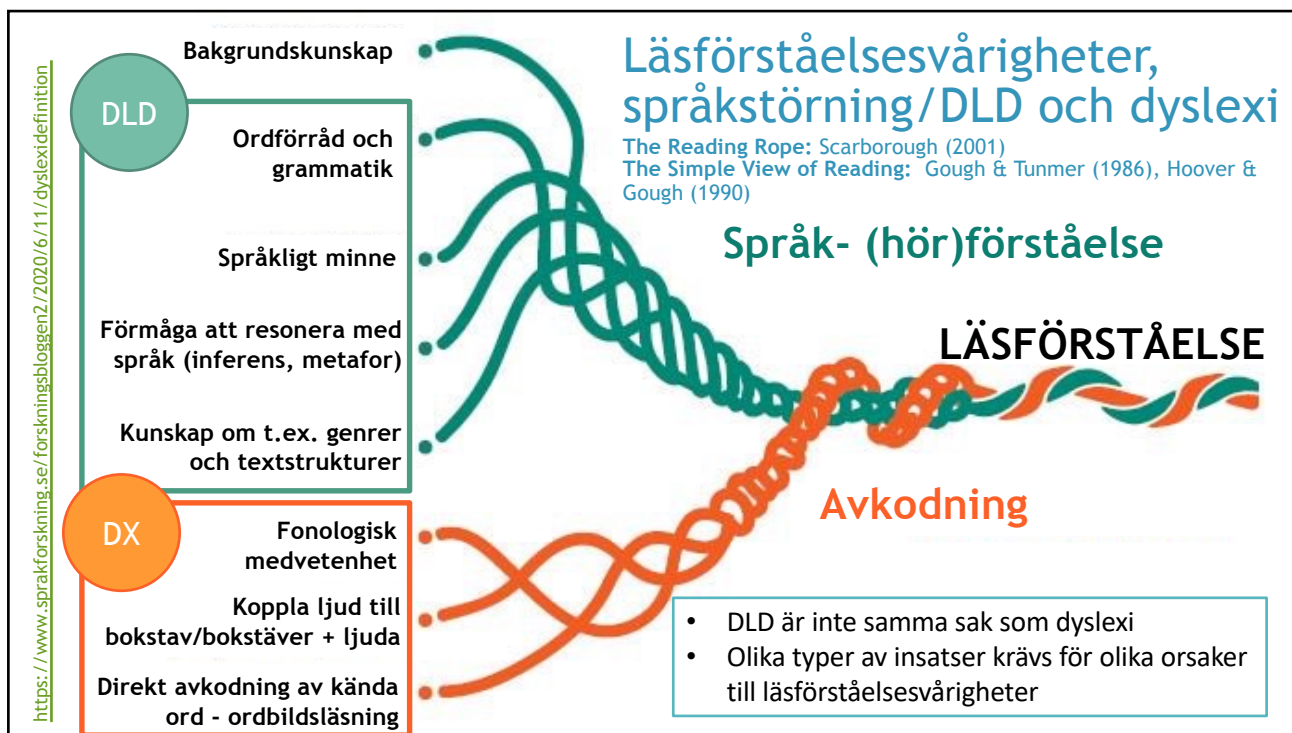
Språk- (hör)förståelse

LÄSFÖRSTÅELSE

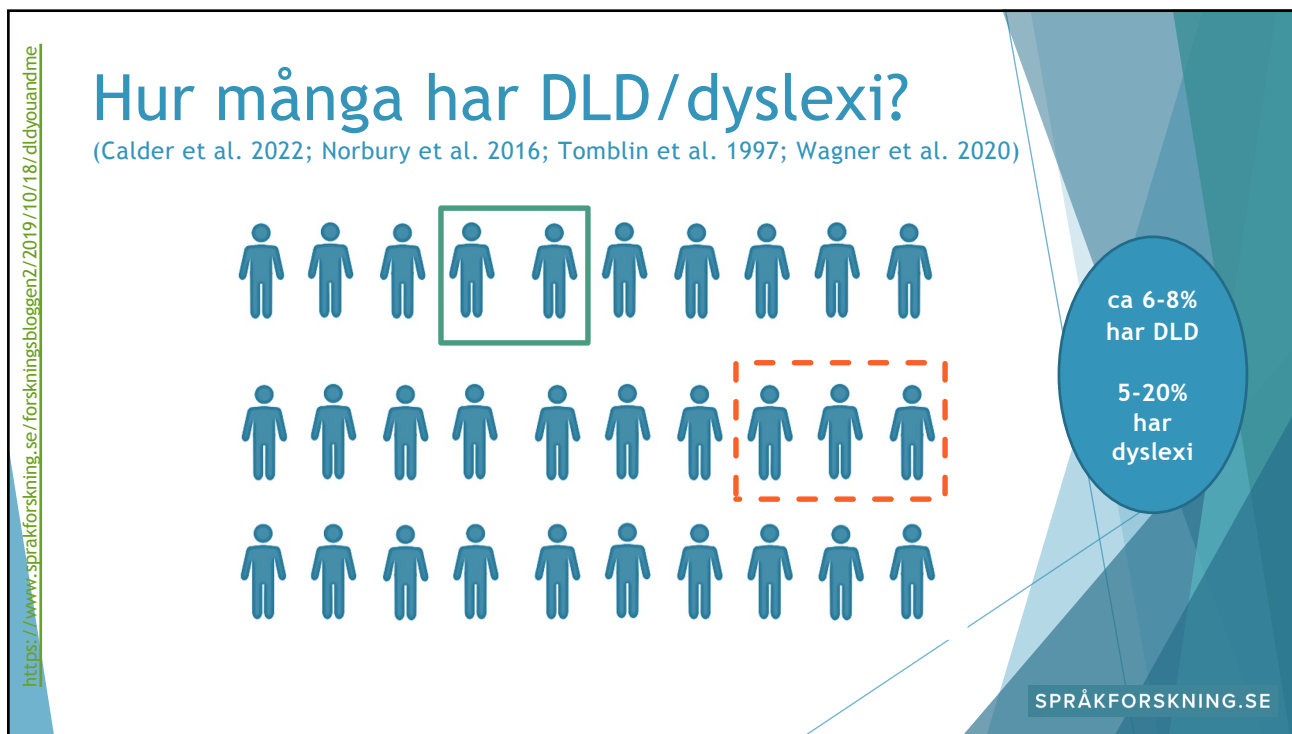
Avkodning

14

15

16

<https://www.sprakforskning.se/forskningsbloggen2/2021/3/1/dlddyslexi>

DLD/dyslexi

- ▶ Dyslexi och DLD är separata funktionsnedsättningar (Snowling et al. 2016; 2019; 2020; Adlof 2020)
- ▶ ...men förekommer ofta tillsammans
 - ▶ 20-90% av de med DLD har också dyslexi (Kalnak & Sahlén, 2020)
 - ▶ 20-55% av de med dyslexi har också DLD (Catts et al. 2005)
- ▶ Även “enbart” dyslexi kan medföra språkliga svårigheter bortom konsekvenserna av bristande läserfarenhet (Adlof, 2020; Adlof et al., 2021, Alt et al., 2019)
- ▶ Ökad risk för språklig sårbarhet för alla tre grupper

SPRÅKFORSKNING.SE

17

Språklig sårbarhet i klassrummet?

- ▶ Att säga “Jag vet inte” fast hen egentligen kan
- ▶ Att hålla med istället för att diskutera
- ▶ Att tystna, ha svårt att fråga efter mer information
- ▶ Att upplevas som långsam.
- ▶ Att ha svårt att hålla sig till ämnet
- ▶ Att uppleva att hen “glömmer” väldigt mycket
- ▶ Att ha svårt att koncentrera sig, vara (skol)trött
- ▶ Att dra sig undan och/eller uteslutas från gruppen

Ibland är detta strategier (Hobson & Lee, 2022) ibland är det en följd av att kraven är högre än eleven mår med...

Men...
Det är inte säkert att omgivningen förstår att detta kan vara tecken på språklig sårbarhet

<https://www.sprakforskning.se/forskningsbloggen2/2022/9/28/kamouflering>
© Anna Eva Hallin, Ph.D.

18

(För) få upptäcks (Adlof, 2020)

- ▶ Mindre än 40% av elever med DLD har upptäckts vid skolstart
(Adlof et al., 2017; Norbury et al. 2016; Tomblin et al., 1997)
- ▶ Språkliga svårigheter ”bortförklaras” med blyghet, koncentrationssvårigheter eller brist på motivation
(Nation et al. 2014; Hendricks et al. 2019).
- ▶ Både lärare och föräldrar har svårt att skilja mellan typisk och avvikande språkutveckling (Christopoulos & Kean, 2020; Hendricks et al. 2019)
- ▶ Risken att bli missad ökar om man har DLD och läser/avkodar flytande (Adlof et al., 2017) och inte har uttalssvårigheter (Zhang & Tomblin, 2000)

19

Reflektera tillsammans

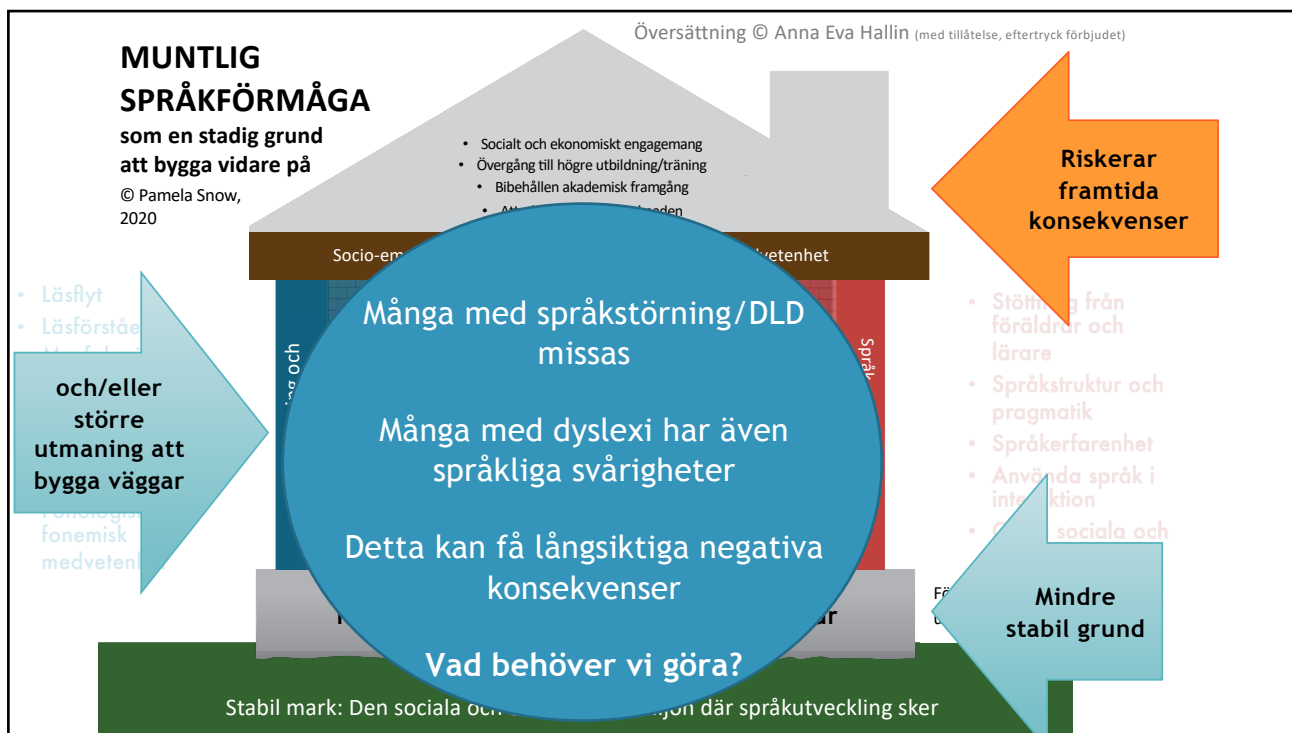
Var det något som du blev förvånad över?

Vilka fakta tar du med dig till din vardag?

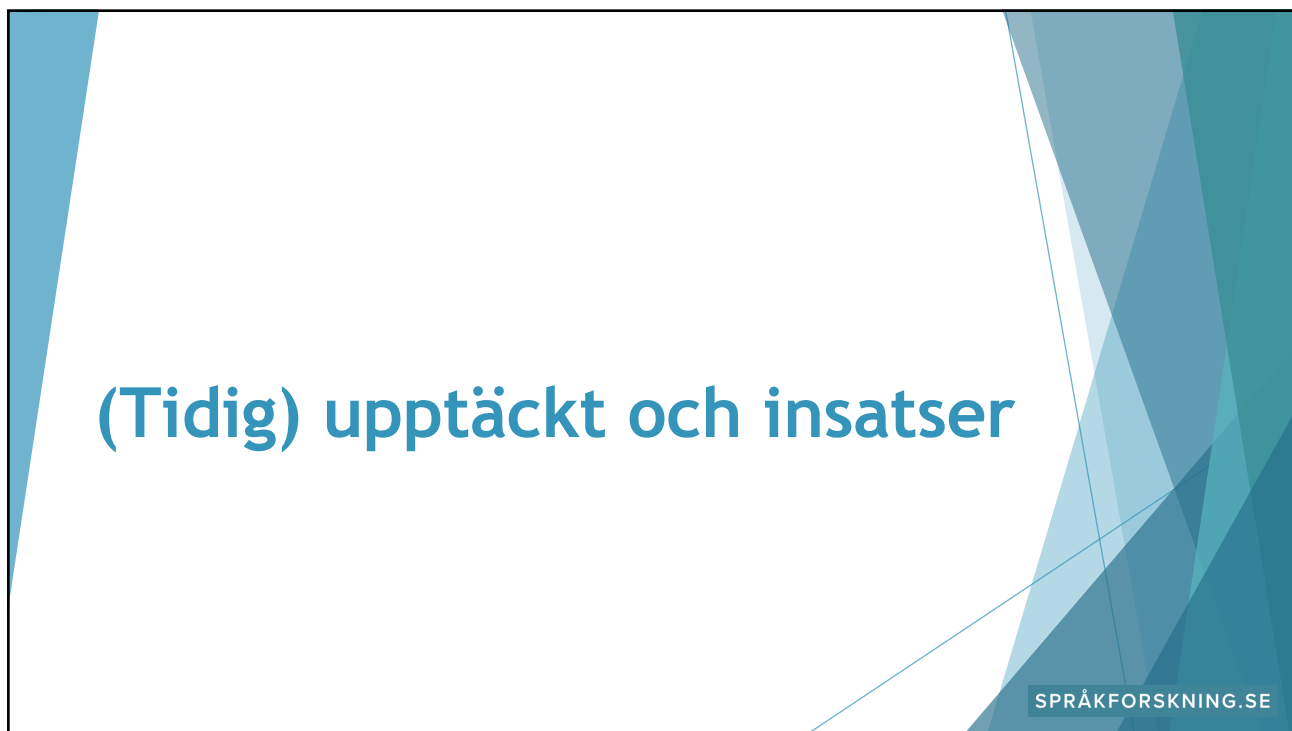
© Anna Eva Hallin, Ph.D.

20

20

21

22

Att upptäcka språkliga svårigheter i skolåldern - tidigt (Adlof & Hogan, 2019; Hendricks, 2019)

- ▶ “If we don’t look we won’t see” (Adlof & Hogan, 2019)
 - ▶ Screena språkförmåga strukturerat och evidensbaserat på samma sätt som vi (ofta) redan screenar fonologisk medvetenhet, bokstavskänedom, avkodning och läsförståelse
- ▶ Helklass-screening grammatisk förståelse - 76% av eleverna med DLD hittades, 25% av barnen med typisk språkutveckling ”felflagades” (Hendricks et al., 2019)
- ▶ Pågående examensarbete (Mahdi Al Emara - fokus grammatisk förståelse - TROG-2 och GRA från legilexi.org)

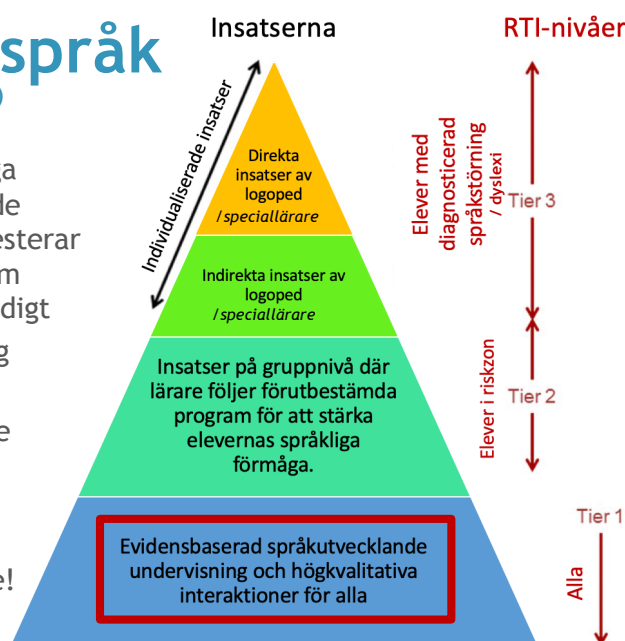
SPRÅKFORSKNING.SE

23

RTI för språk

(Ebbels et al., 2019)

- ▶ Mål: överbygga gapet mellan de elever som presterar bäst och de som halkar efter, tidigt
- ▶ Diagnostisering inte fokus
- ▶ Differentierade insatser och undervisning
- ▶ Samarbete logoped/lärare!

SPRÅKFORSKNING.SE

24

Fyra fokusområden skolbarn (Hallin, 2019)

- ▶ **Utveckla muntlig/skriftlig förmåga i olika texttyper**
 - ▶ Gå igenom syfte, struktur och språkliga drag (explicit!)
 - ▶ T.ex. Cirkelmodellen / genrepedagogik
- ▶ **Bygg djup ordkunskap**
 - ▶ Välj rätt ord: ämnesövergripande ”skolord”
 - ▶ Viktigt att utforska ord på många sätt → bygger även språklig medvetenhet! (Elleman et al., 2019; McKeown, 2019; Spencer et al., 2017)
- ▶ **Arbeta explicit med läsförståelsestrategier**
- ▶ **Utveckla och stötta avkodningsförmågan**
 - ▶ Fonologisk medvetenhet - särskilt *fonemisk medvetenhet* (Bornholmsmodellen, 3e upplagan)
 - ▶ Ljudmetoden/phonics (t.ex. *Fonomix*) (Taube, Fredriksson & Olofsson, 2014; SBU, 2014)

© Anna Eva Hallin, Ph.D.

2024-04-15

25

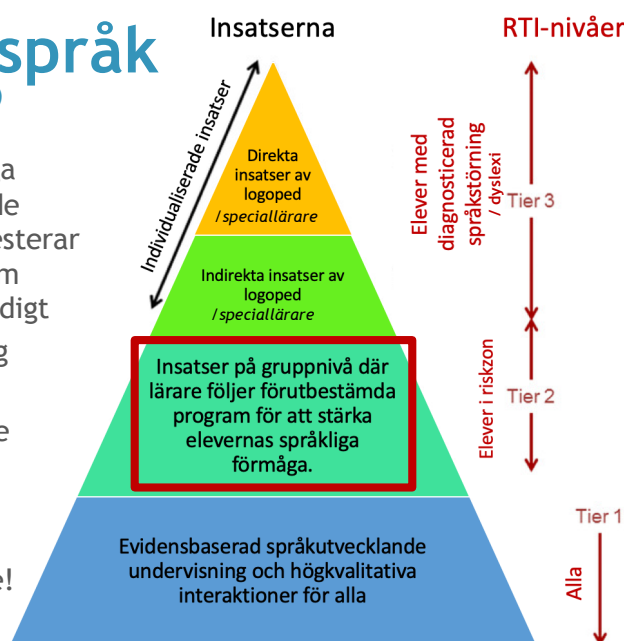
SPRÅKFORSKNING.SE

25

RTI för språk

(Ebbels et al., 2019)

- ▶ Mål: överbygga gapet mellan de elever som presterar bäst och de som halkar efter, tidigt
- ▶ Diagnostisering inte fokus
- ▶ Differentierade insatser och undervisning
- ▶ Samarbete logoped/lärare!

<https://www.sprakforskning.se/forskningsbloggen/2019/1/30/skollogoped>

SPRÅKFORSKNING.SE

26

<https://www.sprakforskning.se/forskningsbloggen/2019/9/17/svr>

Tidiga läsförståelsesvårigheter: Insats utifrån orsak (utan krav på diagnos)!

(Lonigan et al. 2018)

- ▶ *Elever med avkodningssvårigheter*: fokusera på avkodning strukturerat, systematiskt, tidigt (ej hjälpta av t.ex. läsförståelsestrategier)
- ▶ *Elever som knäckt koden*: stötta och undervisa alla andra processer för läsförståelse - språk, strategier etc. Explicit undervisning i språk, egen läsning av texter på rätt nivå!
- ▶ *Elever med sammansatta svårigheter*: stöd på alla fronter. Att knäcka koden tidigt kan dock stötta språkutvecklingen.

SPRÅKFORSKNING.SE

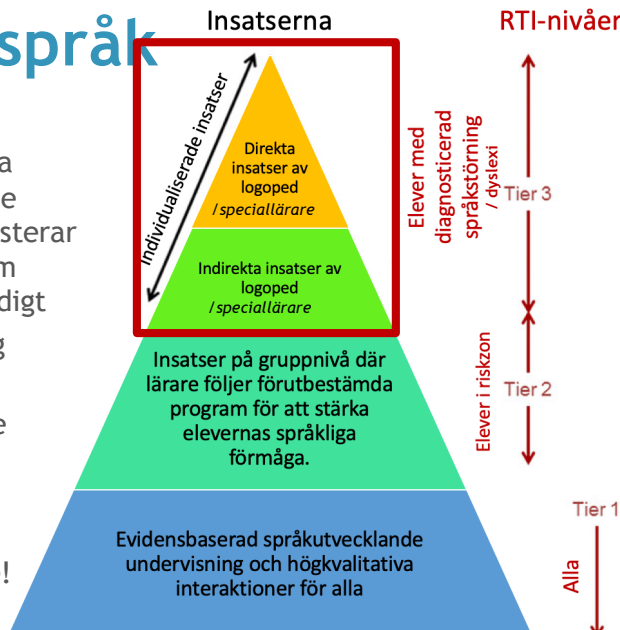
27

Översättning/Bearbetning © Anna Eva Hallin (eftertryck förbjudet)

RTI för språk

(Ebbels et al., 2019)

- ▶ Mål: överbygga gapet mellan de elever som presterar bäst och de som halkar efter, tidigt
- ▶ Diagnostisering inte fokus
- ▶ Differentierade insatser och undervisning
- ▶ Samarbete logoped/lärare!

Insatserna

Individualiserade insatser

Direkta insatser av logoped / speciallärare

Indirekta insatser av logoped / speciallärare

Insatser på gruppnivå där lärare följer förutbestämda program för att stärka elevernas språkliga förmåga.

Evidensbaserad språkutvecklande undervisning och högkvalitativa interaktioner för alla

RTI-nivåer

Tier 3: Elever med diagnosticerad språkstörning / dyslexi

Tier 2: Elever i riskzon

Tier 1: Alla

SPRÅKFORSKNING.SE

28

Vi vet att
insatser i
skolåldern GÖR
SKILLNAD!

(Ebbels et al. 2019;
Starling et al. 2012)

Eleve exempel - språklig tillgänglighet

**Miljö, omgivning och sammanhang avgör
hur en funktionsnedsättning tar sig
uttryck och hur hindrande den blir**

- rätt anpassningar och stöd är viktigt -
i alla skolans ämnen + på fritidstid!

© Anna Eva Hallin, Ph.D.

29

SPRÅKFORSKNING.SE

29

Sammy, 9 år

Jag gillar allt i
skolan!

© Anna Eva Hallin, Ph.D.

30

SPRÅKFORSKNING.SE

30

Sammy, 9 år

- Språkstörning upptäcktes tidigt
- Nyligen diagnosticerad med ADHD
- Svårt med läs- och skrivinlärning

Vad fungerar bra?

- Spela och träna med fotbollslaget
- I sammanhang med struktur och tydlighet

Insatser

- Fortsatt träning hos logoped (samarbete m lärare!)
- Tydliggörande pedagogik/explicit undervisning
- Arbete på organisationsnivå med t ex visuellt stöd, återkommande lektionsstruktur, samt vuxennärvaro och stöttning i lek
- Intensivlästräning med WIP + ev. dyslexiutredning + börja använda assisterande teknik

© Anna Eva Hallin, Ph.D. 31 SPRÅKFORSKNING.SE

31

DLD och begränsad bearbetningskapacitet

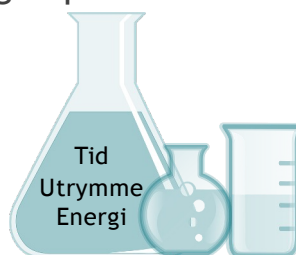
- ▶ En teori om orsaken till språkstörning/DLD: begränsad “bearbetningskapacitet”
 - ▶ Begränsningar i **TID** (bearbetningshastighet)
 - ▶ Begränsningar i **UTRYMME** (arbetsminne)
 - ▶ Begränsningar i **ENERGI** (kraft att bearbeta inkommande information)

© Anna Eva Hallin, Ph.D. 32 SPRÅKFORSKNING.SE

32

DLD och begränsad bearbetningskapacitet

- ▶ Alla behöver **TID**, **UTRYMME** och **ENERGI** för att bearbeta inkommande information
- ▶ Alla har en begränsad bearbetningskapacitet
- ▶ MEN... våra "bearbetningsbägare" är olika stora - personer med DLD har med sig en mindre bägare från början...

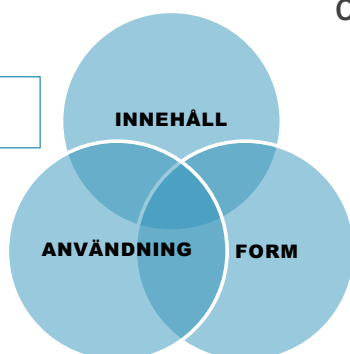
SPRÅKFORSKNING.SE

33

33

Språklig sårbarhet: bearbetningsöversvämning

Uttryck & Förståelse

+ Exekutiva funktioner Vardagsspråk
 + Modalitet Skolspråk
 + icke-språklig kontext

Ökad sårbarhet kan t.ex. ses i

- ▶ Konversationer med flera personer samtidigt
- ▶ Fri lek / Fritt berättande
- ▶ Läs- och skrivuppgifter
- ▶ Nya ämnesområden
- ▶ Prestation under stress/tidspress

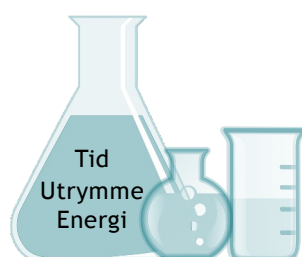
Detta gör att språkförmågan kan "variera" från lektion till lektion och dag till dag!

SPRÅKFORSKNING.SE

34

En språkligt tillgänglig lärmiljö...

... frigör plats i elevernas bägare för att främja språkande och språklig inläring!

SPRÅKFORSKNING.SE

35

35

Sanna, 11 år

Min gamla lärare Kalle, han pratade så himla fort. Allt kom liksom på en gång. Jag hann inte alls med och fattade ingenting. Med min nya lärare fungerar det bättre. Hon pratar långsammare och skriver upp det viktiga på tavlan.

© Anna Eva Hallin, Ph.D.

SPRÅKFORSKNING.SE

36

36

Sanna, 11 år

- Generell språkstörning som diagnosticerades i åk 5

Vad fungerar bra?

- Socialt kompetent tjej med många kompisar
- Bra på att reflektera själv
- Älskar att skriva berättelser
- Har stor hjälp av mer tid

Insatser

- Medvetenhet/tempoanpassningar hos alla lärare
- Visuellt stöd - särskilt text
- Explicit arbete med ordförråd i alla ämnen, arbete med grammatik genom skrivande
- Användning av "Så här vill jag ha det..." -materialet

© Anna Eva Hallin, Ph.D.

SPRÅKFORSKNING.SE

37

Exempel på stöttningar

- ▶ Exempel på **stöttningar** som frigör plats i elevernas "bearbetningsbägare"
 - ▶ Visuella stöd (t ex skrift, bilder, filmer, experiment)
 - ▶ Anpassa talhastighet och mycket repetition
 - ▶ Regelbundna pauser
 - ▶ Arbeta med förförståelse, särskilt innan läs- och skrivuppgifter eller genomgångar

När ska man "förenkla" språket?

SPRÅKFORSKNING.SE

<https://www.sprakforskning.se/forskningsbloggen2/2017/6/11/lrar-logopedssamarbete-fr-sprkutvecklande-undervisning>

38

Sebbe, 13 år

Jag vet inte.

© Anna Eva Hallin, Ph.D. 39

39

Sebbe, 13 år

- Dyslexi och expressiv språkstörning som diagnosticerades i åk 8

Vad fungerar bra?

- Samtal en-till-en och (oftast) hörförståelse
- Gillar historia!

Insatser

- Att underlätta för Sebbe att visa vad han kan (t ex förbereda frågor, stödanteckningar/bilder, strategier för att hitta ord) + mer tid
- Explicit arbete med ”djupt” ordförråd
- Assisterande teknik för avkodning och stavning
- Prov: Flervalsfrågor / Muntlig komplettering

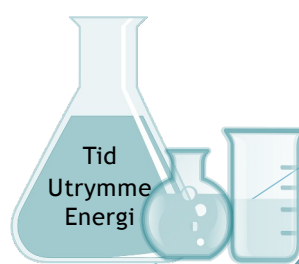
© Anna Eva Hallin, Ph.D. 40

40

Assisterande teknik

- ▶ Stavningsprogram m. ordlistor vid behov
- ▶ Ljudbok, talsyntes och uppläsningssappar vid avkodningssvårigheter! (**OBS #1:** befintliga verktyg läser ofta för snabbt för elever med DLD + stöttar ej språket)

OBS #2: tillräckligt med stöd för att lära sig använda verktygen behövs

SPRÅKFORSKNING.SE

41

Assisterande teknik

- Intensiv och guidad användning av assisterande teknik kan också utveckla avkodningsförmågan hos elever med dyslexi (Svensson et al. 2021)

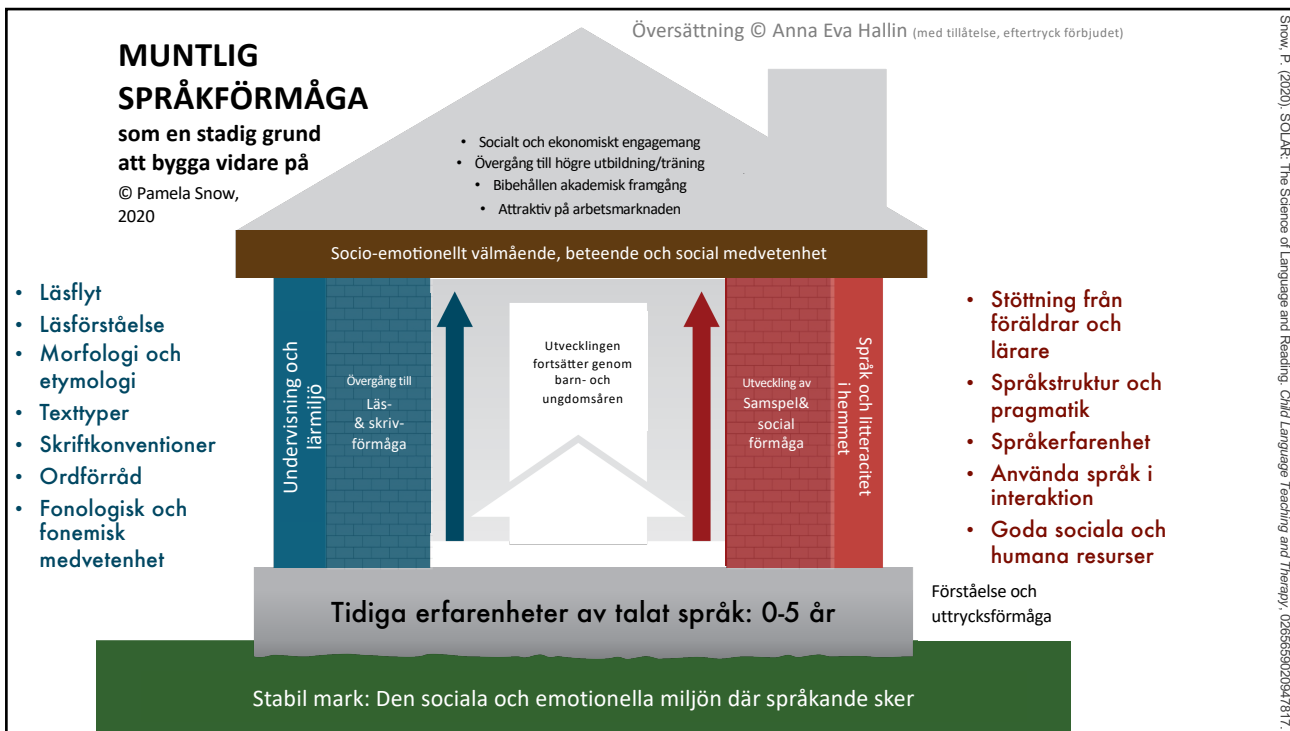
Varför?

- Assisterande teknik kan bidra till en positiv exponering för skriftspråket!
- **Elever bör få lära sig assisterande teknik tidigt - men inte på bekostnad av evidensbaserad intensiv lästräning!**

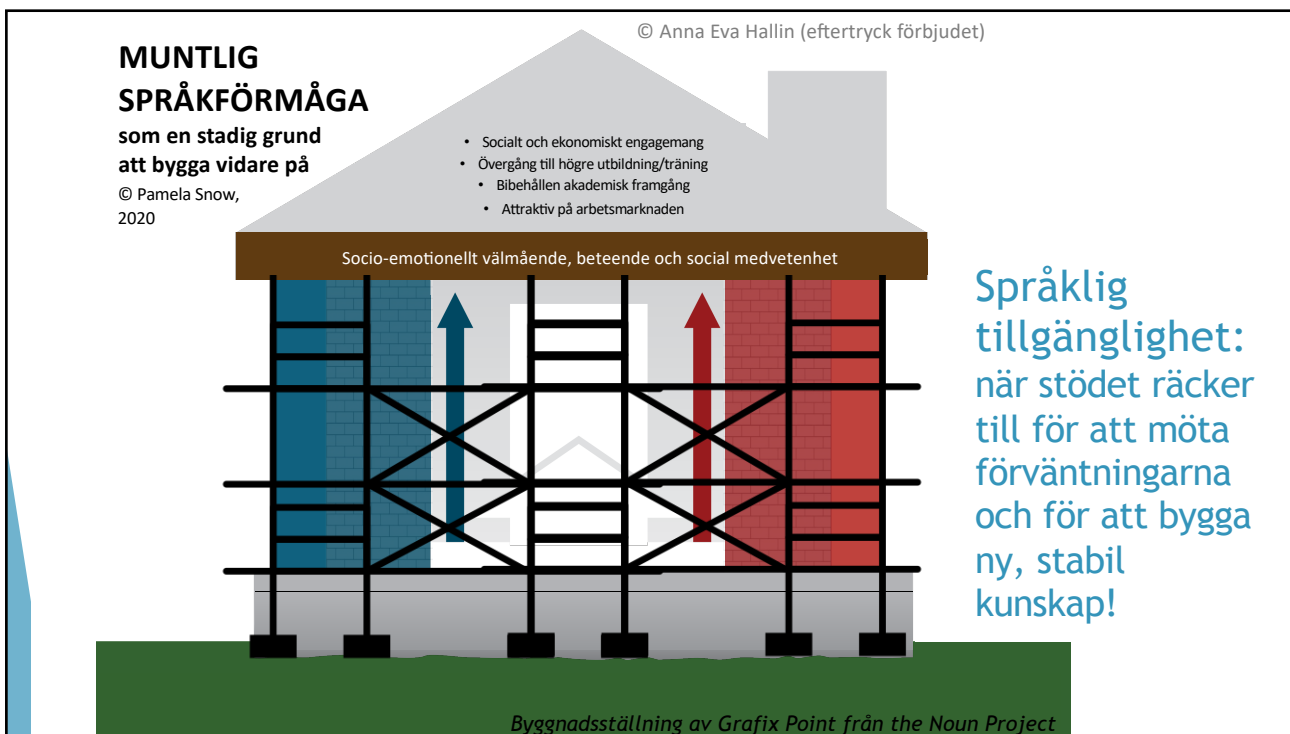
<https://www.sprakforskning.se/forskning/bloggen/2021/11/29/assisterandeteknik>

SPRÅKFORSKNING.SE

42

43

44

Språklig tillgänglighet (Hallin, 2019)

SPRÅKFORSKNING.SE

45

Sammanfattningsvis

- ▶ Språket är en viktig grund för framtiden!
- ▶ Språkliga svårigheter är vanliga hos barn och ungdomar, men kan vara dolda
- ▶ Dyslexi och DLD är två olika funktionsnedsättningar som ofta förekommer tillsammans - särskilt DLD missas!
- ▶ RTI-modeller bör innefatta både avkodning och språk
- ▶ Lärmiljö och undervisning bör både bygga språk och läs- och skrivförmåga genom explicit undervisning och genom stöttning inklusive assisterande teknik

SPRÅKFORSKNING.SE

46

Vad får ni för tankar?

- ▶ Om hur ni kan hjälpa elever med konstaterad/misstänkt DLD och/eller stötta verksamheter ni jobbar i/med?
- ▶ Om språkstörning/DLD?

...och finns det frågor som ni vill passa på att fråga mig?

SPRÅKFORSKNING.SE

47

Barn 0-5 år

Grundskola

Tack!

www.sprakforskning.se
annaeva.hallin@sprakforskning.se

KAPITEL (lägstadie)!

GYMNASIUM

[Språkstörning i gymnasieskolan](#)

Kapitel (grundskola)!

48

Referenser

- Adlof, S. M. (2020). [Promoting Reading Achievement in Children With Developmental Language Disorders: What Can We Learn From Research on Specific Language Impairment and Dyslexia?](#) *Journal of Speech, Language, and Hearing Research*, 63(10), 3277-3292.
- Adlof, S. M., & Hogan, T. P. (2019). [If We Don't Look, We Won't See: Measuring Language Development to Inform Literacy Instruction. Policy Insights from the Behavioral and Brain Sciences](#), 2372732219839075.
- Adlof, S. M., Scoggins, J., Brazendale, A., Babb, S., & Petscher, Y. (2017). [Identifying children at risk for language impairment or dyslexia with group-administered measures.](#) *Journal of Speech, Language, and Hearing Research*, 60(12), 3507-3522.
- Adlof, S. M., Baron, L. S., Bell, B. A., & Scoggins, J. (2021). [Spoken word learning in children with developmental language disorder or dyslexia.](#) *Journal of Speech, Language, and Hearing Research*, 64(7), 2734-2749.
- Almqvist, L., Malmqvist, J., & Nilholm, C. (2015). [Vilka stödinsatser främjar uppfyllelse av kunskapsmål för elever i svårigheter? – En syntes av meta-analyser.](#) Delrapport från Skolforskningsprojektet Tre forskningsöversikter inom området specialpedagogik/inkludering. Stockholm: Vetenskapsrådet
- Alt, M., Gray, S., Hogan, T. P., Schlesinger, N., & Cowan, N. (2019). [Spoken word learning differences among children with dyslexia, concomitant dyslexia and developmental language disorder, and typical development.](#) *Language, speech, and hearing services in schools*, 50(4), 540-561.
- Bishop, D. V., Snowling, M. J., Thompson, P. A., & Greenhalgh, T. (2016). [CATALISE: A multinational and multidisciplinary Delphi consensus study. Identifying language impairments in children.](#) *PLoS One*, 11(7), e0158753.
- Bishop, D. V., Snowling, M. J., Thompson, P. A., & Greenhalgh, T. (2017). [Phase 2 of CATALISE: a multinational and multidisciplinary Delphi consensus study of problems with language development: Terminology.](#) *Journal of Child Psychology and Psychiatry*.

SPRÅKFORSKNING.SE

49

Referenser (forts.)

- Bruce, B., Ivarsson, U., Svensson, (2024). *Språklig sårbarhet i förskola och skola. Barnet, språket och pedagogiken*. Studentlitteratur.
- Bruce, B. (Red.). (2020). *Från sårbarhet till hållbarhet i lärande och undervisning*. Studentlitteratur.
- Calder, S. D., Brennan-Jones, C. G., Robinson, M., Whitehouse, A., & Hill, E. (2022). [The prevalence of and potential risk factors for Developmental Language Disorder at 10 years in the Raine Study.](#) *Journal of Paediatrics and Child Health*, 58(11), 2044-2050.
- Christopoulos, T., & Kean, J. (2020). [General education teachers' contribution to the identification of children with language disorders.](#) *Perspectives of the ASHA Special Interest Groups*, 5(4), 770-777.
- Catts, H. W., Adlof, S. M., Hogan, T. P., & Weismer, S. E. (2005). [Are specific language impairment and dyslexia distinct disorders?](#) *Journal of Speech, Language, and Hearing Research*, 48(6), 1378-1396.
- Ebbels, S. H., McCartney, E., Slonims, V., Dockrell, J. E., & Norbury, C. F. (2019). [Evidence-based pathways to intervention for children with language disorders.](#) *International Journal of Language and Communication Disorders*, 54(1), 3-19.
- Elleman, A. M., Oslund, E. L., Griffin, N. M., & Myers, K. E. (2019). [A review of middle school vocabulary interventions: Five research-based recommendations for practice.](#) *Language, Speech, and Hearing Services in Schools*, 50(4), 477-492.
- Gough, P. B., & Tunmer, W. E. (1986). [Decoding, reading, and reading disability.](#) *Remedial and special education*, 7(1), 6-10.
- Hallin, A. E. (2019). *Förstå och arbeta med språkstörning*. Natur & Kultur
- Hallin, A. E. (2021) *Språkstörning i gymnasiet*. Modul: Strategier för undervisning och lärande. Del 2: Språklig tillgänglighet:Fördjupning. www.larportalen.skolverket.se
- Hendricks, A. E., Adlof, S. M., Alonzo, C. N., Fox, A. B., & Hogan, T. P. (2019). [Identifying children at risk for developmental language disorder using a brief, whole-classroom screen.](#) *Journal of Speech, Language, and Hearing Research*, 62(4), 896-908.

SPRÅKFORSKNING.SE

50

Referenser (forts.)

- Hobson, H., & Lee, A. (2022). [Camouflaging in Developmental Language Disorder: The views of speech and language therapists and parents](#). *Communication Disorders Quarterly*, 44(4), 247-256.
- Hoover, W., & Gough, P. (1990). [The simple view of reading](#). *Reading and Writing*, 2, 127-160.
- Kalnak, N., & Sahlén, B. (2020). [Description and prediction of reading decoding skills in Swedish children with Developmental Language Disorder](#). *Logopedics Phoniatrics Vocology*, 1-8. DOI: 10.1080/14015439.2020.1839964
- Lahey, M. (1988). *Language disorders and language development* (Revised ed. of *Language development and language disorders*/ Lois Bloom, Margaret Lahey, 1978 ed.). Upper Saddle River, NJ: Macmillan.
- Lonigan, C. J., Burgess, S. R., & Schatschneider, C. (2018). [Examining the simple view of reading with elementary school children: Still simple after all these years](#). *Remedial and Special Education*, 39(5), 260-273.
- McKeown, M. G. (2019). [Effective vocabulary instruction fosters knowing words, using words, and understanding how words work](#). *Language, Speech, and Hearing Services in Schools*, 50(4), 466-476.
- Nation, K., Clarke, P., Marshall, C. M., & Durand, M. (2004). [Hidden language impairments in children: Parallels between poor reading comprehension and specific language impairment?](#) *Journal of Speech, Language, and Hearing Research*, 47(1), 199-211.
- Nippold, M. A. (2016). [Later language development: School-age children, adolescents, and young adults](#) (4th ed.). Austin, TX: Pro-Ed.
- Norbury, C. F., Gooch, D., Wray, C., Baird, G., Charman, T., Simonoff, E., . . . Pickles, A. (2016). [The impact of nonverbal ability on prevalence and clinical presentation of language disorder: evidence from a population study](#). *J Child Psychol Psychiatry*, 57(11), 1247-1257. doi:10.1111/jcpp.12573
- Rubin, M. (2021) Språklig tillgänglighet. [Modul: Strategier för undervisning och lärande. Del 2](#). www.larportalen.skolverket.se

SPRÅKFORSKNING.SE

51

Referenser (forts.)

- Snow, C. E. (2018). [Simple and not-so-simple views of reading](#). *Remedial and Special Education*, 39(5), 313-316.
- Snow, P. C. (2020). SOLAR: [The Science of Language and Reading](#). *Child Language Teaching and Therapy*, 0265659020947817.
- Snowling, M.J., Duff, F.J., Nash, H.M., & Hulme, C. (2016). [Language profiles and literacy outcomes of children with resolving, emerging, or persisting language impairments](#). *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 57, 1360-1369.
- Snowling, M. J., Hayiou-Thomas, M. E., Nash, H. M., & Hulme, C. (2020). [Dyslexia and Developmental Language Disorder: comorbid disorders with distinct effects on reading comprehension](#). *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 61(6), 672-680.
- Snowling, M.J., Nash, H.M., Gooch, D.C., Hayiou-Thomas, M.E., & Hulme, C. & Wellcome Language and Reading Project Team (2019). [Developmental outcomes for children at high risk of dyslexia and children with developmental language disorder](#). *Child Development*, 90, e548-e564.
- Spencer, S., Clegg, J., Lowe, H., & Stackhouse, J. (2017). [Increasing adolescents' depth of understanding of cross-curriculum words: an intervention study](#). *International Journal of Language and Communication Disorders*.
- Starling, J., Munro, N., Togher, L., & Arciuli, J. (2012). [Training secondary school teachers in instructional language modification techniques to support adolescents with language impairment: A randomized controlled trial](#). *Language, Speech, and Hearing Services in Schools*, 43(4), 474-495.
- Svensson, I., Nordström, T., Lindeblad, E., Gustafson, S., Björn, M., Sand, C., Almgren/Bäck, G., & Nilsson, S. (2021). [Effects of assistive technology for students with reading and writing disabilities](#). *Disability and Rehabilitation: Assistive Technology*, 16(2), 196-208.
- Tancredi, H. (2020). [Meeting obligations to consult students with disability: methodological considerations and successful elements for consultation](#). *The Australian Educational Researcher*, 47(2), 201-217.

SPRÅKFORSKNING.SE

52

Referenser (forts.)

Taube, K., Fredriksson, U., & Olofsson, Å. (2015). [Kunskapsöversikt om läs-och skrivundervisning för yngre elever: Delrapport från SKOLFORSK-projektet](#). Delrapport från Skolforsksprojektet Tre forskningsöversikter inom området specialpedagogik/inkludering. Stockholm: Vetenskapsrådet

Tomblin, J. B., Records, N. L., Buckwalter, P., Zhang, X., Smith, E., & O'Brien, M. (1997). [Prevalence of specific language impairment in kindergarten children](#). *Journal of speech, language, and hearing research*, 40(6), 1245-1260.

Tunmer, W. E., & Hoover, W. A. (2019). [The cognitive foundations of learning to read: A framework for preventing and remediating reading difficulties](#). *Australian Journal of Learning Difficulties*, 24(1), 75-93.

Rubin, M. (2021) *Språklig tillgänglighet*. Modul: Strategier för undervisning och lärande. Del 2. www.larportalen.skolverket.se

Wagner, R. K., Zirps, F. A., Edwards, A. A., Wood, S. G., Joyner, R. E., Becker, B. J., ... & Beal, B. (2020). [The prevalence of Dyslexia: a new approach to its estimation](#). *Journal of learning disabilities*, 53(5), 354-365.

Zhang, X., & Tomblin, J. B. (2000). [The association of intervention receipt with speech-language profiles and social-demographic variables](#). *American Journal of Speech-Language Pathology*, 9(4), 345-357.